

Förnämligt kyrksilver samlat i Muskö kyrka

Den äldsta kända kyrkan på Muskö övergavs på 1600-talet. Den första kyrkan på den nuvarande kyrkplatsen uppfördes däremot och invigdes på 1670-talet. Den ombyggdes på 1870-talet och fick sitt nuvarande utseende 1952. Kyrkan är byggd av trä och interiören har helt 1800-års karaktär genom restaureringen 1952. Det först stora, kala kyrkorummets förnämlikaste genom att sakristia och textilkammare byggts in vid sidan om altaret, så att ett trångt kor bildats. Bänkar och altarskränk är byggda vid restaureringen, men även många äldre föremål prycker kyrkan.

Predikstolen hör säkerligen till den nuvarande byggnadens ursprungliga utsmyckning. Stolen ersattes på 1800-talet av ett gammalt fantasifullt snickeriarbete, men tre sidor av den gamla predikstolen fanns kvar och har nu på ett fyndigt sätt monterats

så att de på nyt kommit till användning. Av stilen att döma bör predikstolen ha tillverkats någon gång omkring 1630, men den tedde sig då icke riktigt så, som den gör nu.

Altartavlan föreställer Kristus på korset samt Maria Magdalena. Den skänktes till kyrkan 1770.

Ovanför altartavlan finns ett färgat fönster, skänkt 1931 av kontraktsprosten David Froste.

Kyrkans första orgel, ett litet "positiv" om tre stämmor uppsattes 1848. En orgel om fyra stämmor byggdes 1883 av Setterquist & Son i Örebro. Den tjänade till år 1959, då Grönlands orgelfabrik i Gammelstad levererade en ny med tolv stämmor.

Dopfunten är skuren i trä 1913. En gravskrift nedanför predikstolen har följande inskrift: "Herinunder ligger begrafven sal. i Herranom Elias Erickson Brun som födes Ao 1632 Men afsomnade Ao 1672 Den 7 Martij med sin k. hustru Marina Michelsdotter bief född Ao 1618 och i Herranom afsomnade Ao 1682 den 28 feb. Gud forlene dhem en fröjde uppstondelse".

Av äldre inventarier i kyrkan finns vidare en nummertavla i enkel rokokostil, daterad 1755, samt tre ljuskronor av malm, en från 1600-talets senare del, en från 1700-talets förra del och en från 1958. Där finns även en krona med glasprismor, skänkt till kyrkan år 1950. I koret hänger två förgyllda rokokolampetter med glasmålning i färg: Getsemane och Den sörjande Maria. Några ljusplåtar i mässing och bleck är från 1700-talets början. På altaret står ett par ståtliga tennstakar med räfflade skaft. De är sämpele i Stockholm år 1704 — Enkla men verkningsfulla mässingslampetter för den elektriska belysningen insattes vid restaureringen 1952.

I taket hänger, som sig bör i en skärgårdskyrka, ett votivskepp, en fullriggare från senare hälften av 1800-talet. Det hade på något vis försvunnit från kyrkan och kommit till Häringe, men år 1928 bytte man till sig detta skepp mot ett yngre, som skänkts till Muskö, och som efter bytet finns som deposition i Kyrkogårdsbackens kapell vid Häringe.

En gammal tradition har sagt, att det i kyrkan skulle funnits tio stycken tavlor, målade av Per Hörberg. Dessa tavlor skulle ha skänkts till eller köpts av familjen Somerville, Doncaster, England. Vid restaureringen 1952 återfördes två av dessa tavlor från England.

Levinska gravkoret är en tunnvalvd tegelbyggnad med ingång från kyrkan och med en synnerligen spartansk inredning. I golvet ligger två kalkstenshällar med inskrifter och med järnringar i hörnen. De täcker nedgången till själva gravkammaren. Framför gravkorets fönster står ett litet altarbord av trä med en inskrift på framsidan.

Kyrksilvret har tidigare förvarats i den magnifika kyrkkistan, som nu står under läktaren, och silvret är av utomordentligt intresse. Där finns nämligen en medeltida kalk med patén. Med all säkerhet har dessa dyrbarheter icke ursprungligen funnits i något kapell på Muskö, utan de har, sedan de blivit urmodiga, skänkts till det lilla kapellet, möjligen från moderförsamlingen Väster-Haninge. Kalken rå av förgyllt silver och är troligen ett svenskt arbete från 1300-talets mitt. Den bär en ingraverad latinsk inskrift: "De vera vite fert hoc vas pocula vite" (Av det sanna vinträdet bjuder denna kalk livets dryck). Endast foten är medeltida. Skålen har tillkommit vid en senare reparation och är stämplad av guldsmeden Adolf Zethelius i Stockholm år 1827. Den medeltida paténa är av förgyllt silver med graverat Kristushuvud. På brättet finns en latinsk inskrift i minuskler: "Hostia sacra Ihesus anime fit hic optimus esus" (Jesus instiftade den heliga hostian till ljuvaste spis för själen).

Församlingen äger också en vinkanna av delvis förgyllt silver, ett stockholmsarbete av en okänd guldsmed, vars mästarestämpel utgöres av initialen "K". Enligt ett årtal, graverat på kannans fot, har den tillkommit 1682, och på kannan ifnns ett alliansvapen för givarna.

Ett flertal äldre textilier finns i behåll, dock i så pass bräckligt skick, att de icke kan beagnas i kyrkan utan deponerats

i Roggemuseet i Strängnäs. Där finns en medeltida baldakin av vit lärft med broderade blomrankor och evangelistsymboler, vidare en duk eller kyrkfana av violett siden med påsydd madonnabild i guldbrokad, troligen ett polskt arbete från tiden omkring år 1600 och kommen till Muskö kyrka som krigsbyte med någon krigare, som i Älvsjöbäckens hamn för första gången fick sätta foten på svensk mark. Slutligen finns i museet också en mässhake av mönstrad guldbrokad och daterad till 1500-talets slut. I kyrkans textilkammare förvaras ett rött sammetsanependium skänkt 1687. En röd 1600-talsskrud skänktes 1959 till kyrkan. Den har tidigare använts i Barsebäcks kyrka. I övrigt har kyrkan nu en komplett samling textilier nämligen av antependier vitt (1952), grönt (1958), blått (1964), av mässhakar vit (1941), grön (1959), blå (1964). Även predikstolshängen, stolar och kalkkläden finns i kyrkoårets fyra färger.